

3. Миндюк Т.П. Економічна злочинність в Україні та шляхи її подолання. URL: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/4882/1/148.pdf>.

4. Рогозін С.М. Інформаційно-правові засади протидії економічній злочинності. *Боротьба з організованою злочинністю і корупцією*, 2012. № 1. С. 289–294.

**Ткаченко Павло Ігорович,
Кузьменко Альбіна Олександрівна,**
здобувачі вищої освіти, спеціальність
081 «Право»,
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ДЕТЕРМІНАЦІЯ ЗЛОЧИНІВ В СФЕРІ ЕКОНОМІКИ ТА ЇХ ЗАПОБІГАННЯ

На сьогоднішньому етапі розвитку економіки, як важливого атрибуту розвинутого суспільства, нагальним питанням постає виявлення злочинних проявів у сфері економіки, котрі в наслідку призводять до руйнування клімату в сфері економіки. За допомогою спеціальних знань слід визначити заходи запобігання злочинам, та застосувати профілактичні методи щодо попередження такої злочинності. Кримінальна обстановка в сфері економіки є досить напруженою та яскравою, аналізуючи статистичні дані Генеральної Прокуратури України, визначаємо великий показник злочинних проявів та фактів щодо економічної сфери. Різноманітна класифікація за критеріями розподілу злочинів на різні підгрупи за способом вчинення, за наслідками, за галузями.

При вивченні даної проблеми слід зазначити кримінологічну характеристику злочинів в сфері економіки. Зареєстрована інформація щодо економічних злочинів сягає більше 40% всієї статистика порівняно з іншими видами злочинів, тому не дивно, що питання запобігання економічним злочинам стає актуальним для сьогодення. У структурі злочинів економічної спрямованості третину становлять посягання проти власності, до 20 % — злочини у сфері господарської діяльності, і майже половину — злочинні дії з використанням службових повноважень.

При цьому статистика фіксує тенденцію до зростання тяжкості цих посягань: зараз до 40 % злочинів цього виду належать до категорії тяжких. Також не слід забувати про латентність окремих видів злочинів скоєних в сфері економіки, так як серед протиправних посягань проти власності становить близько 55% латентних злочинів, то серед посягань пов'язаних з податками понад 95%. Щодо злочинів скоєних в сфері підприємництва то значну роль відіграють протиправні дії працівників та посадовців правоохоронних органів, тим самим відновлює латентність злочинності в цій сфері.

Географія злочинності в сфері економіки є різноманітною. Протиправні діяння у сфері господарської діяльності, мають тенденцію поширення у

Східних регіонах країни, де систематизований основний фінансовий та виробничий потенціал України. Третина вчиняється в Дніпропетровській, Одеській та Донецькій областях. Також слід зазначити, що злочини проти приватної власності більш всього відповідно аналізу статистичних даних вчиняються в містах, населених пунктах – місцях компактного проживання громадян.

Характеристика особи злочинця в сфері економіки надає інформативні матеріали про наступне, що головним фактом є підвищений вік злочинців, тобто 75% осіб є старшими за 30 років. Не слід замовчувати питання рецидиву, що є актуальним в кримінальному праві, адже в економічній злочинності рецидив трапляється доволі часто, а саме в галузі господарства.

Причини та умови злочинів в сфері економіки є доволі складними та потребують детального розгляду та всебічного вивчення, як зі сторони кримінології, так і зі сторони економічних наук.

Умови скоєння злочинів в сфері економіки на етапі реформування різних державних систем та впровадження нових технологій щодо економічного середовища, є різноманітними. Умови можуть бути різні, починаючи від комфортних для скоєння злочинних посягань, закінчуючи на підготовлених місцях та позиціях, котрі становлять собою рецидив та окремих пункт для виявлення злочинності в особливо великих розмірах та тяжких наслідках.

Детермінацію злочинів у сфері економіки слід вбачати в поєднанні суб'єктивного і об'єктивного аспектів.

Суб'єктивний аспект — це причини явища, що розглядається. Такими можна вважати суперечності між антисоціальними властивостями злочинців та рівнем економічних відносин, що склалися у суспільстві і регулюються нормативно. Дія вказаної причини виявляється на фоні умов, які мають об'єктивний характер. Серед них найбільш впливовими є такі. Економічні умови. Саме в економіці виявляються суперечності, які формують корисливу протиправну мотивацію громадян. Впливовість таких факторів підтверджує новітня історія України [1, ст. 129].

У період економічної кризи останнього століття валовий внутрішній продукт країни скоротився майже у 2,5 рази. Непослідовні економічні реформи обумовили масове зупинення виробництва. За наявності офіційних перепон економіка почала реалізуватися у неофіційному вигляді. Тож не дивно, що злочинність у економічній сфері швидкими темпами поширювалася, сягаючи 50–60 % валового внутрішнього продукту.

На сьогоднішній день є достатній перелік факторів відносно економічної злочинності але актуальним вважається фактор та умови пов'язані з діяльністю правоохоронних органів. Актуальне питання протидії рейдерства становить собою положення про поширення протиправного захоплення майна та власності.

Рейдерство здійснюється за допомогою підробки документів та судових рішень, в ході чого злочинці набувають майнових прав на підприємствах, фірмах, організаціях, вартість котрих становить більше десятків мільйонів

гривень. Обов'язковою умовою таких дій та виявлення злочинних проявів є протиправна діяльність державних службовців та не виключенням є співробітники правоохоронних органів.

З загостренням злочинності в сфері економіки постає питання їх запобігання. Найбільш ефективнішим вважаю спеціально-кримінологічні заходи. Протидія злочинам в сфері економіки полягає в застосуванні заходів виховного характеру, котрі в своїй природі спрямовані на реалізацію програми попередження економічної злочинності з урахуванням новітніх тенденції в її динаміці, провадження практики щодо фактів вчинення злочинів в сфері господарської діяльності, систематизоване формування через засоби масової інформації громадянської позиції для захисту свої прав в системі економічних відносин.

Залучення відповідних державних органів щодо протидії економічним злочинам, на етапі реформування Департамент захисту економіки Національної поліції України виконує всі покладені на нього завдання відповідно до закону.

Лише за суворого дотриманням всіх процесуальних норм та законності, положень можливо подолати економічну злочинність. Постає необхідність посилити повноваження Департаменту захисту економіки Національної поліції України, в межах чинного законодавства та надати пропозиції щодо можливостей реалізації нових програм відносно протидії економічної злочинності.

Зі сторони прокуратури слід виконувати неухильний контроль за додержанням законів під час провадження оперативно-розшукової діяльності та при провадженні досудового розслідування.

До заходів спеціально-кримінологічного характеру можливо віднести:

1) Проведення органами захисту економіки комплексних перевірок відповідно до чинного законодавства на предмет здійснення товарно-грошових операцій суб'єктами підприємницької діяльності, що створені при комунальних, державних установах, організаціях та підприємствах;

2) Проведення відповідними органами перевірки доцільного використання бюджетних коштів, та виявлення злочинних проявів у сфері державних закупівель;

3) Проведення на законних підставах оперативно-розшукової діяльності з метою протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом;

4) Проведення комплексної перевірки законності здійснення суб'єктами підприємницької діяльності товарно-грошових операцій, зокрема в паливно-енергетичній сфері, з метою виявлення фактів одержання тіньових доходів шляхом прихованого вилучення з обігу сум різниці між собівартістю та роздрібними цінами на товари та послуги [2];

5) Проведення скоординованої роботи із профілактики та виявлення правопорушень, пов'язаних з адмініструванням та сплатою податку на додану вартість внаслідок здійснення незаконних експортних операцій та припинення діяльності організаторів створення та незаконної діяльності

фіктивних підприємств. Лише за суворого дотримання законних вимог, проведення системної роботи, провадження на законних підставах комплексних перевірок, реалізації програми протидії економічним злочинам, можливо дійти результату поліпшення ситуації в сфері економіки.

Впровадження досліджень різних видатних науковців в сфері протидії економічним злочинам, дозволить виділити в результаті нові профілактичні методи, заходи запобігання та методологію ліквідації економічних злочинів [3, ст. 123].

Спеціально-кримінологічні заходи запобігання злочинам в сфері економіки є дієвими лише за умови провадження їх відповідними органами державної влади в сфері захисту економіки, та за дотримання відповідного чинного законодавства котре регулює діяльність останніх органів.

Комплексні дії перераховані вище спрямовані на подолання злочинності та проведення профілактичних заходів з метою запобігання злочинним проявам. Такі дії дозволять захистити та зміцнити економіки та впровадити позитивні статистичні дані.

Список використаних джерел:

1. Голіна В.В. «Кримінологія» Національна юридична академія України імені Ярослава Мудрого, Розділ 27, стр. 129-133;
2. Розпорядження від 07.04.2003 р., № 280 Про заходи щодо посилення боротьби з організованою злочинністю та корупцією;
3. Л.С. Сміян, Ю.В. Нікітін, «Кримінологія» Національна академія управління, м. Київ, 2010 р., стр. 123.

Хитрук Руслана Олегівна,

курсант 3 курсу, спеціальність 081 «Право»

Дніпропетровський державний університет

внутрішніх справ

*Науковий керівник: д.е.н., доцент, Паршин Юрій Іванович
професор кафедри фінансово-економічної безпеки ДДУВС.*

ГРАНИЧНІ ЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І МЕТОДИ ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ

Економічна безпека – це елемент цілісної системи нації і держави, яку характеризує стан економічної системи, якому притаманна стійкість до дії екзогенних й ендогенних викликів і загроз та при якому забезпечується захист національно-державних інтересів у сфері економіки.

Слід зазначити, що основним завданням державної політики, спрямованої на забезпечення економічної безпеки держави, є впровадження системи заходів, спрямованих на забезпечення соціально-економічних інтересів суспільства та досягнення стабільності національної економіки, і особливо стійкості її фінансової складової, що зумовлено насамперед посиленням у ХХІ столітті інтеграції та консолідації фінансових ринків і формуванням глобальної фінансової системи.

Функціонування будь-якої економічної системи нерозривно пов'язане з